

№ 15/1965.

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande № 15/1965
med anledning av Ålands landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalbeskattning i landskapet Åland. (№ 2/1965).

Sedan Landstinget över förenämnda framställning inbegärt lag- och ekonomiutskottets betänkande har utskottet behandlat ärendet och får härmed vördsamt anföra följande:

Ehuru utskottet funnit, att en stor del av de i landskapsstyrelsens framställning ingående förslagen till ändring av lantbruksbeskattningen vore motiverade under förutsättning att det nuvarande systemet skulle bibehållas, anser dock utskottet det icke vara ändamålsenligt att i detta skede genomföra dessa detaljändringar, enär en reform av lantbruksbeskattningen, som innebär en övergång till beskattning av verklig inkomst, är på kommande i riket samt representanter för samtliga intressegrupper i Landstinget uttalat sig för ett snart genomförande av en dylik reform. Enligt erhållna uppgifter från riket torde regeringens proposition ligga färdigt utarbetad och klar för att avlämnas till riksdagen. På grund härav förväntar sig utskottet, att landskapsstyrelsen noga avvaktar propositionens behandling i riksdagen samt redan nu påbörjar beredningen och utarbetandet av ett lagförslag, som innebär en motsvarande totalreform av lantbruksbeskattningen i landskapet.

Utskottet, som sålunda anser att de i framställningen ingående förslagen till ändring av gällande lantbruksbeskattning skulle förkastas, har dock såsom nämnt kunnat konstatera, att vissa av dessa ändringar säkerligen skulle medföra en rättvisare beskattning. I enlighet med gällande beskattningslag är dock landskapsstyrelsen berättigad, att utfärda detaljerade anvisningar till skattenämnderna beträffande den praktiska tillämpningen av beskattningslagen. I stöd av detta bemyndigande är landskapsstyrelsen även berättigad, enligt utskottets uppfattning, att utfärda detaljerade anvisningar för exempelvis beräkandet av värdet av det arbete, som den skattskyldige utfört i egen skog vid leveransavtal, för sänkning av husbondelönen i vissa fall samt för beskattning av specialodlingar. Det kan nämnas, att enligt nu gällande praxis har t.ex. såväl antalet arbetsdagar som den avverkade virkesmängden beaktats vid uträkandet av ifrågavarande arbetsvärde. Sålunda kunde syftemålet med ifrågavarande framställning delvis förverkligas utan att ändring av gällande beskattningslag verkställas.

Den i riket planerade omläggningen av lantbruksbeskattningen omfattar icke beskattning av inkomst från skogsmark. Utskottets majoritet

anser likväl, att man även vid beskattningen av denna del av lantbruksinkomsten, borde övergiva det nuvarande i olika sammanhang klandrade beskattningssystemet, som bygger på skogsmarkens klassificering och bonitering, vilka synbarligen aldrig kunna fås att motsvara de olika skogsområdenas avkastningsförmåga. Med hänsyn till att ett skattesystem, som vilar på så osäkra grunder inte torde kunna leda till någon rättvis beskattning, synes även en reform av skogsbeskattningen vara befogad. Utskottets minoritet bestående av ledamoten Johansson anser däremot att skogsbeskattningen bör ske enligt nuvarande system.

Även andra synpunkter tala för att denna beskattningsgrund bör, om ej helt övergivas, så dock modifieras. Enligt gällande system för beskattning av skog beskattas nämligen skogar med underproduktion enligt den avkastningsförmåga deras jordgrund förutsätter, varvid man icke kan beakta den omständigheten, att avkastning, som berör på dylika skogars svaga trädbestånd är betydligt mindre än medelavkastningen.

Att helt överflytta beskattningen till försäljningsstadiet vore en lösning, som dock även den belastas av så många nackdelar, att den icke kan rekommenderas i sin renodlade form. Visserligen bleve härigenom de nackdelar, som ligga i de av skogsklassificeringen och avverkningstakten härrörande orättvisorna helt eliminerade, men ett sådant beskattningssystem skulle dock för samhället medföra oberäkneliga kastningar i skatteintäkterna från år till år samtidigt som den enskilde skattebetalaren skulle drabbas av en med hänsyn till progressiviteten oskäligen beskattning, de år en större avverkning ägt rum. Då här likväl är fråga endast om kommunalskatt, som ej är progressiv, kan skogsägaren dock genom en omtänksam planering av sin avverkning själv reglera skattebeloppets fördelning från år till år.

På grund av vad ovan anförts, har utskottet sålunda kommit till den slutsatsen, att man icke ens genom att reparera det nuvarande beskattningssystemet kan uppnå ett sådant resultat i beskattningen av lantbruk och skogsbruk, att det skulle tillfredsställa de fordringar, som man i dagens samhälle har rätt att ställa på beskattningen, utan att lantbrukets beskattningssystem kräver en fullständig förnyelse.

Till den del som föreliggande framställning berör de sociala avdragen, har utskottet dock kunnat omfatta såväl motivering som lagförslag.

Med hänsyn till det ovan anförda får utskottet förtydligt förslå

att Landstinget med förkastande av lagförslaget till den del detta berör lantbruksbeskattningen hos landskapsstyrelsen måtte hemställa om, att landskapsstyrelsen i brådskande ordning vidtager

-3-

sådana åtgärder, att en totalreform av lantbruks- och skogsbeskattningen, som innebär en övergång till beskattning av verklig inkomst, så snart som möjligt genomföres i landskapet.

Därjämte får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga lagförslaget i följande lydelse:

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalbeskattning i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 10 och 11 §§ landskapslagen den 18 juli 1956 om kommunalbeskattning i landskapet Åland (20/56), 10 § sådan den lyder i landskapslagen den 22 april 1961 (27/61) men 10 § 8a punkten sådan den lyder i landskapslagen den 4 juli 1963 (28/63), 11 § sådan den lyder i landskapslagen den 4 juli 1962^(31/62) men 11 § 2 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 4 juli 1963 (28/63) såsom följer:

10 §.

Skattskyldig är berättigad att från sin inkomst avdraga:

- 1) för jord ----- (1 punkten) ----- erlagda legoavgifter;
- 2) ränta å gäld;
- 3) såsom ----- (3 punkten) ----- fastigheten;
- 4) förlust av ----- (4 punkten) ----- till kapitalförlust;
- 5) obligatoriska ----- (5 punkten) ----- erlagt;
- 6) avgifter till ----- (6 punkten) ----- vara delägare;
- 7) premier, uppgående ----- (7 punkten) ----- beräknade återköpsvärde;
- 8) premier, som ----- (8 punkten) ----- per familjemedlem;
- 8a) då han ----- (8a punkten) ----- sjuhundrafemtio mark;
- 9) läkar- och ----- (9 punkten) ----- annan orsak;
- 10) då hans arbets- och verksamhetsförmåga varaktigt är nedsatt genom att något organ saknas eller fungerar bristfälligt, vid fullständig arbetsoförmåga ^{ny-} tvåtusen/mark och annars så många procent av nämnda belopp, som hans invaliditet anses motsvara. Då skattbar husbondelön enligt 4 § 7 mom. 1 punkten prövningsvis minskas, bör enligt denna punkt beviljat invaliditetsavdrag beaktas;
- 11) om den skattskyldige icke är gift och under skatteåret försörjt sitt minderåriga barn, sexhundrafemtio nymark;
- 12) vad inhemsk ----- (12 punkten) ----- eller premiereserv;

13) vad sparbank ----- (13 punkten) ----- andelskassornas säkerhetsfond;

14) vad näringsidkare ----- (14 punkten) ----- och omsättningsrabatt;

15) vad arbetsgivare ----- (15 punkten) ----- härflytande pensionsansvarighet; samt

16) såsom följd ----- (16 punkten) ----- gottgörelsens belopp.

11 §.

Såsom barnavdrag skall från skattskyldigs inkomst ytterligare avdragas i enlighet med vad kommunens fullmäktige för varje skatteår besluta minst 200 och högst 600 nymark för varje barn eller adoptivbarn, som den skattskyldige på grund av sin försörjningsplikt försörjt och som före skatteårets ingång icke fyllt 16 år.

Då hustru beskattas skilt, må avdrag beviljas den make, vilken ensam eller huvudsakligen försörjt barnet. För barn, som själv har inkomst, må avdrag göras blott till den del sagda inkomst understiger det av fullmäktige fastställda beloppet. Utgöres barnets ovannämnda egna inkomster av löneinkomst, må avdraget dock göras till fullt belopp.

Överstiger skattskyldig persons och hans makas sammanlagda inkomst efter i 8, 9 och 10 §§ nämnda avdrag jämte ovan i denna paragraf stadgat avdrag i landskommun icke 1.000 nymark, må därifrån, i enlighet med vad kommunalfullmäktige för varje år besluta, göras ett grundavdrag med minst 300 och högst 1.000 nymark eller, om inkomsten överstiger 1.000 nymark, ett avdrag motsvarande nämnda belopp, minskat med 2 procent för varje fullt belopp av 10 nymark, varmed inkomsten överstiger 1.000 nymark.

Grundavdrag i Mariehamns stad må göras, om inkomsten efter i denna paragraf nämnda avdrag icke överstiger 1.500 nymark, i enlighet med vad statsfullmäktige för varje år besluta, med minst 1.000 och högst 1.500 nymark, eller om inkomsten överstiger 1.500 nymark, ett avdrag motsvarande nämnda belopp, minskat med 1 procent för varje fullt belopp av 10 nymark, varmed inkomsten överstiger 1.500 nymark.

Då äkta ----- (5 mom.) ----- större inkomsten.

Har skattskyldig persons skattebetalningsförmåga genom studier, underhåll av annan nära anhörig än hans minderåriga barn, som varit i hans omedelbara vård, eller på grund av egen eller närstående persons höga ålder, sjukdom, olycksfall, invaliditet eller annan sådan orsak väsentligen nedgått, kan från inkomsten avdragas högst 1.500 nymark.

Från avliden ----- (7 mom.) ----- sin försörjning.

Denna landskapslag tillämpas första gången vid beskattningen av 1965 års inkomster.

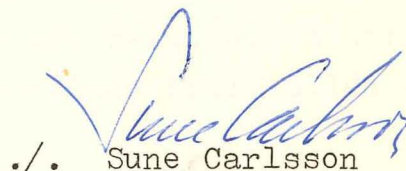
Mariehamn, den 26 november 1965.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Valter Nordas

ordförande.

./. Sune Carlsson

sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Valter Nordas, viceordföranden Viktor Arvidsson samt ledamöterna Börje Johansson, Olof Lindström och Bertel Söderlund.